N°. 219. 1838

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk NIEUWS-BLAD.

Vrijdag 14 September.

BUITEN GEWOON

Frankrijk.

PARIJS, den 9den September.

De Nederlandsche gezant bij het hof der Tuilerien, baron *Fägel*, is heden morgen te Parijs aangekomen.

— Men wil dat de russische gezant, graaf *Pahlen*, zeer verstoord is geweest over een dezer dagen in het *Journal des Débats* [illegible] eene nieuwe Weederdragt die het russisch gouvernement de Polen zou noodzaken aan te nemen. De gezant zal een brief aan de *Quotidienne*, ter wederlegging van het gezegd artikel, ter plaatsing gezonden hebben.

— De voormalige kolonel van het 4de regiment huzaren, *de Brack*, die onlangs tot marechal de camp werd bevorderd en sedert lang bekend is door zijne bijzondere studien voor het wapen der ligte infanterie, is door den Koning tot kommandant der krijgsschool te Saumur benoemd.

— Het ministerie voedt, naar men zegt, de hoop, dat de geschillen met Mexico nog vóór de opening van de aanstaande zitting der kamers zullen ten einde gebragt zijn. De zending van versterking naar de Mexicaansche kusten is in dier voege berekend geweest, dat de noodige tijd overblijft om het kasteel van St. Jean d'Ulloa aan te vallen en dat de tijding van den uitslag tegen het gezegde tijdstip alhier ontvangen wordt.

— De minister van oorlog is, naar men zegt, voornemens om eene commissie te benoemen voor de herziening van de bestaande wetten en reglementen op de gendarmerie. Tot president dier commissie wilde men den burggraaf *Dode de la Brunerie* benoemen, en tot een van deszelfs leden den generaal *Bugeaud*, die in het kommandement in Afrika door den generaal *Jacqueminot* zou vervangen worden.

— Als een der voorname oorzaken welke aan het crediet van de aandeelen in den spoorweg naar Havre groot nadeel toegebragt hebben, wordt de poging der ondernemers genoemd om eene premie van 50 fr. op elk aandeel te winnen. Door het huis *Rothschild* was aanvankelijk voor vier [illegible]; maar toen dit huis met het voornemen der ondernemers bekend werd, trok het zijne inschrijving in, al wilden de ondernemers nu ook, gelijk zij sedert genoodzaakt waren te doen, hunne aandeelen tegen pari uitgeven.

— Men merkt op, dat de zich hier thans bevindende voormalige spaansche minister *Mendizabal* vrij drukke bezoeken bij den infant don *Francisco da Paula* aflegt; zulks wordt door den tegenwoordigen spaanschen gezant, markies *d'Espeja*, slechts met weerzin aangezien.

— Het gerucht door de ministeriele bladen verspreid, dat prins *Lodewijk Bonaparte* zijne diensten aan keizer *Nicolaas* zou aangeboden hebben, wordt over het algemeen zeer in twijfel getrokken en is ook, behalve uit Constans, van elders niet medegedeeld geworden.

— Uit Madrid heeft men de officiele courant van den 7den September ontvangen, waaruit blijkt dat aan de ministeriele crisis een einde is gekomen, en de voormalige ministers, na lang worstelens tegen de eischen van *Espartero* en met zoo vele andere bezwaren uit den steeds beklagelijken toestand van Spanje voortvloeijende, eindelijk hebben moeten zwichten en hunne posten neêrleggen. Het gezegde blad behelst de volgende benoemingen: De hertog van *Frias* tot eersten staats-secretaris en president van den raad; de senateur *Ruiz de la Vega* tot minister van justitie; de markies en gedeputeerde *Monte Virgen*, *ad interim* minister van finantien; de markies *Valgornera*, *ad interim* minister van binnenlandsche zaken; terwijl de generaal *Aldama ad interim* met de ministerien van oorlog en marine belast is. Uit deze benoemingen blijkt, dat het nieuwe ministerie nog op verre na niet voltallig is, daar er van de zes portefeuilles, vier voorloopig en tot op nadere benoemingen zullen waargenomen worden. Zulks belooft voorzeker weinig vastheid aan het nieuw bestuur en bereidt een nieuw veld voor allerlei kuiperijen.

— Uit de bijzondere briefwisseling van Madrid slechts tot den 4den gaande, blijkt dat er toen nog niets omtrent de ministeriele verandering beslist was. Daarin leest men het volgende:

» De ministeriele crisis duurt voort; men verzekert dat de heer *d'Ofalia* zich slechts moeite geeft, om tot aan de opening der wetgevende kamers vol te houden. De president van den raad zou reeds besloten hebben, om de bijeenkomsten der cortes te bespoedigen, ten einde met meerder gemak ambtgenooten te vinden.

» De generaal *Narvaez* moet sedert den 7den met het reserveleger in de provincie Toledo manoeuvreren.

» De heden avond uit Valencia hier aangekomen post brengt berigten uit die stad tot den 1sten dezer over. De troepen van *Cabrera*, die het land en den omtrek afliepen, waren den 29sten te voren met de ingezamelde buit weder afgetrokken. De bewoners van Cabrera en Alcza, met geestdrift en patriotismus vervuld, hebben hunne steden dapperlijk verdedigd en den vijand afgewezen. Men geloofde dat de laatstgenoemde te Maestrazo was gekomen, om zich aan de vervolging onzer troepen te hebben onttrokken. De generaal *Oraa* had Teruel verlaten, om zich tegen denzelfden [illegible] te verzetten; men gelooft dat hij te laat zal komen om *Cabrera* te kunnen bereiken. De brigade van den generaal *Borso di Carminati* [illegible] *des* is van Murviedro te Valencia binnengekomen. *Cabrera* voerde zijn konvooi naar Chelva.

— Op de beurs werden heden vele aankoopen in de 5 pCt. rente gedaan, waardoor dit papier eenige rijzing onderging. Men zeide dat slechts weinige van de algemeene departementsraden, die thans bijeen zijn, zich gunstig voor de conversie der renten verklaard hebben en de overige het onderwerp niet behandeld, of minder gewigt als in het vorig jaar er aan gehecht hebben. De notering was heden (11 September): 5 pCt. 109,35; 3 pCt. 80,90; Sp. Ardoin 20½; Rom. L. 101½.

Duitschland.

FRANKFORT, den 9den September.

Uit Posen schrijft men van den 31sten Augustus, dat de vier aldaar gevangen genomen personen nog niet weder op vrije voeten waren gesteld; de instructie dezer zaak werd zeer geheim behandeld. Nieuwe arrestatien hadden er geen plaats gehad.

— Prinses *Amalia* van Saksen heeft een nieuw tooneelstuk voltooid. Hetzelve is den 11den Augustus jl. te Pillnitz op het slottooneel door aanzienlijke personen in een kleinen kring voor de eerstemaal gespeeld worden. De prinses heeft daarin met het beste gevolg de hoofdrol uitgevoerd. Het stuk heet: *De gevolgen eener Tuin-illuminatie*.

— Men spreekt van een huwelijk, dat tusschen den kroonprins van Hanover en eene dochter van den groot-hertog van Mecklenburg-Strelitz beraamd zou wezen, en schrijft daaraan de bezoeken toe, welke de Koning en de groothertog bij elkander afleggen.

— HH. MM. de koning en koningin van Beijeren worden den 11den te Augsburg terugverwacht. — Aldaar waren den 7den dezer doorgereisd, om zich naar München te begeven, de russische gezanten bij de hoven van Beijeren en Würtemberg, ten einde den russischen vice-kanselier, graaf *Nesselrode*, die den 8sten in laatstgenoemde stad verwacht werd, derzelver opwachting te maken.

— Te Baden-Baden zijn, in een der voornaamste hotels 53 vertrekken voor den grootvorst-troonsopvolger gehuurd, die aldaar tegen den 16 of 17den dezer verwacht wordt, en er eene maand zal doorbrengen.

— H. M. de koningin-moeder van Oostenrijk is van hare reize naar Tegernsee en München, den 1sten dezer in de oostenrijksche hoofdstad wedergekeerd. Van het hof uit Italie werden te Weenen steeds de verblijdendste berigten ontvangen. Men scheen aldaar de hoop op een bezoek van den grootvorst troonsopvolger van Rusland in dit jaar opgegeven te hebben; de regimenten die om Weenen tot het houden van oefeningen en manoeuvres verzameld waren, hadden echter nog geen bevel om op te breken ontvangen.

— In Weenen is de aandacht zeer gespannen over de beraadslagingen welke op den Hongaarschen rijksdag, die in den loop der aanstaande maand October bijeengeroepen is, zullen plaats hebben. Onder anderen zal daarop vermoedelijk bepaald worden, dat de krooning van HH. MM. als Koning en Koningin van Hongarije in het aanstaande voorjaar te Presburg zal plaats hebben; terwijl het gerucht te Weenen liep, dat Z. M. keizer *Ferdinand* in den loop van het jaar 1839 als koning van Gallicie zou gekroond worden.

— Van het gerucht dat het oostenrijksche gouvernement eene nieuwe leening zou doen, hoort men thans niets meer; naar men meende, zou er ook voor alsnog geen de minste grond bestaan voor dat bestuur, om tot zulk eenen maatregel over te gaan.

— In een schrijven uit Turyn van den 30sten Augustus wordt verzekerd dat de Keizer van Oostenrijk, den dag na zijne krooning te Milaan, aan alle degenen die wegens staatkundige misdrijven zich in gevangenschap of gebannen bevinden, of bij verstek veroordeeld zijn, eene volledige kwijtschelding schenken en hen aan hunne naastbestaanden wedergeven zal. — De ter gelegenheid van genoemde krooning tot stand gekomene italiaansche adellijke garde, die uit leden van de aanzienlijkste en rijkste lombardische familien bestaat, zou, naar men vernam, voortaan in de hoofdstad der monarchie haar verblijf houden, om zoo doende de banden met welke Lombardije zich aan den geliefden Monarch gebonden voelt, te versterken en tot de bevestiging van Italie's rust en welvaart bij te dragen.

Hetzelfde schrijven zegt, dat de spaansche karlisten te Turyn nog nooit zoo veel hoop hadden gehad als thans, dat de volharding

van den pretendent en al de door zijne partij en beschermers gebragte offers, door medewerking der behoudende europesche hoven, thans eindelijk eens voor hem goede vruchten zouden dragen. Een hoog personaadje moet onlangs te Töplitz te kennen hebben gegeven, » dat hij het betreurde geen nabuur van Spanje te zijn, ten einde deszelfs regtmatigen Koning op eene krachtdadiger wijze dan tot dus verre de omstandigheden veroorloofd hadden, te ondersteunen." De agenten van don *Carlos* toonden steeds den meesten ijver. De graaf [illegible], die te Töplitz geweest is, bevond zich thans reeds te Milaan, en zou, terstond na de krooning naar Turyn komen, en van daar zich naar Florence en Napels begeven. Men meende te Turyn dat het wapengeluk in Spanje weldra eene beslissende wending zou nemen. — Brieven uit Lissabon spraken van de toenemende populariteit van den jongen Koning. De bevalling van donna *Maria* werd binnen kort verwacht. Naar men stellig verzekerde zou Koning *Lodewijk Philips* het peetschap over het vorstelijk kind worden opgedragen, indien het een prins was, en zoo het eene prinses ware aan de regerende hertogin van Saksen-Coburg-Gotha.

— De belgische regering onderhandelde met het hof van Sardinie over het sluiten van een handelsverdrag, hetwelk men dacht dat weldra tot stand zou komen.

— Berigten uit Konstantinopel van den 22sten dezer, melden het vertrek van den minister van buitenlandsche zaken, *Reschid*-pacha, naar Smyrna. Den 18den is hij, vergezeld van den nieuw benoemden muschir van Aidin, *Tahir*-pacha, aan boord eener turksche stoomboot derwaarts vertrokken. Van daar zal hij zich naar Malta begeven, om, na volbragte quarantaine, zijne reis over Venetie en Milaan, naar Berlijn, Parijs en Londen voort te zetten. Van het gelijktijdig vertrek zijnes zoons wordt niet in de berigten gesproken.

Den dag te voren is de nieuwe stadhouder van Tripoli, *Aschkar-ali*-Pacha, met eene turksche korvet, naar zijne bestemming op reis gegaan. — Den 21sten is eene egyptische stoomboot met geschenken van den onderkoning voor den Grooten Heer te Konstantinopel aangekomen. — De gezondheidstoestand aldaar en te Smyrna was bevredigend.

Nederlanden.

BREDA, den 13den September.

De troepen in het kamp van Reijen liggende hebben heden, door het fraaije weder begunstigd, voor Z. K. H. den Prins *van Oranje* en Hoogstdeszelfs zonen eene groote manoeuvre uitgevoerd. Morgen zullen wij nader hierop terugkomen.

— Gisteren had alhier plaats de jaarlijksche promotie der Latijnsche schooljeugd. De heer *C. C. P. van Gils*, die *summa cum laude* (met den hoogsten lof) tot de akademie bevorderd werd, zoude *de Euripidis Phoenissis* (over de Phoenissae van *Euripides*) gesproken hebben, doch daar hij door ziekte verhinderd werd, opende de Rector, de heer *Th. Verwaijen*, de plegtigheid met eene Latijnsche redevoering *de Virgilii Aeneide* (over de Aeneis van *Virgilius*). Vervolgens ging men tot de uitdeeling der prijzen over, en ontving in de tweede klasse *L. H. C. Ingenhousz* den eersten; in de derde *Th. H. M. Beels* den eersten, *Th. van Gogh* den tweeden, terwijl *C. G. D. ter Keer* met een boekgeschenk begiftigd werd voor zijne bijzondere vorderingen in de Wiskunde. In de vierde klasse behaalde *P. C. Klenzes* den eersten prijs, en *A. J. Korteweg* een buitengewonen om zijne groote vorderingen, ook in deze klasse gemaakt, tot welke hij met *F. J. Fles* buitentijds bevorderd was; voor de wiskunde ontving de laatstgenoemde den prijs, om welken hij echter met *A. J. Korteweg* had moeten loten. Eindelijk werden in de vijfde klasse met prijzen beloond, *W. F. van der Hegge Spies* met den eersten, en *H. Bosscha* met den tweeden, wien daarenboven nog een prijs werd geschonken voor zijne vlijt ook aan de wiskunde besteed. — Alle deze leerlingen betuigden op eene bevallige en zedige wijze hunne dankzegging aan H. H. Curatoren. — Het feest aan hetwelk een vrij aantal toehoorders luister bijzette, werd door den Rector besloten met eene Hollandsche aanspraak over *het eergevoel*.

— De Hooge Raad heeft dezer dagen aan Z. M. ter goedkeuring onderworpen de regeling van het kostuum der leden, procureurs-generaal, griffiers, deurwaarders en agenten, zoo van den hoogen raad als van de provinciale hoven en arrondissements-regtbanken; een en ander zal veel verschillend zijn met hetgeen tot hiertoe door de respective leden der regterlijke magt werd gebruikt; ook dat der advokaten zal eenige verandering ondergaan.

— Bij koninklijk besluit van den 5den dezer zijn goedgekeurd en bekrachtigd de gedane aanbestedingen der werken voor den ijzeren spoorweg van Amsterdam naar Arnhem; naar men verzekert, zijn dezelve ƒ 49,000 beneden de daarvoor geraamde som gebleven.

— Tot opzigters voor den spoorweg van Amsterdam tot Arnhem, zijn dezer dagen benoemd: de heeren *A. Swets*, *P. A. Verdoorn*, *M. C. Timmerman*, *A. J. Goudriaan*, *J. R. van den Bergh*, *P. van der Wal*, *B. C. Soeterman* en *J. P. Aarsse*.

— Men schrijft ons van gisteren uit 's Gravenhage:

» Heden morgen ten negen ure is de nieuw gebouwde kapel op de Roomsch Kath. begraafplaats alhier door den Weleerw. heer *Sas*, landdeken van Delfland, die daartoe door den hoogw. heer aartspriester van Holland, Zeeland en Westvriesland was gecommitteerd, in tegenwoordigheid van onderscheidene heeren geestelijken en onderscheiden ingezetenen dezer stad, plegtig ingewijd. Onmiddellijk daarna is er in deze kapel eene plegtigtige mis *Requiem* gecelebreerd. De weleerw. heer *Verlaat*, pastoor van de St. Willebrordus-kerk, in de Assendelftstraat, heeft te dier gelegenheid eene aanspraak gehouden, waarin hij onder anderen regtmatige hulde heeft gebragt aan den bouwmeester dezer schoone kapel, den verdienstelijken heer *Tollus*, architect alhier.

— » Naar men verneemt heeft de boekhandelaar *Vervloet*, alhier, geappelleerd tegen het vonnis der regtbank van koophandel te dezer stede, waarbij dezelve zich competent verklaard heeft in de bekende zaak van de heeren *Fievez* en *Nijgh*, eigenaar en uitgever van het tijdschrift de Iris, tegen hem, boekhandelaar. Gemelde heeren *Fievez* en *Nijgh* zijn gedagvaard geworden om op den 24sten dezer voor het Hoog-geregtshof, alhier, te verschijnen, wanneer de incompetentie der regtbank van koophandel nader bepleit zal worden."

— In het *Handelsblad* van heden leest men: » De graaf *von Thun*, secretaris der oostenrijksche legatie te 's Hage, is uit Londen terug gekomen, zonder nog eenig besluit der Conferentie op het door den Koning gedaan voorstel mede te brengen. Alles bepaalt zich tot eene soort van mededeeling van de beraadslagingen die tot heden toe hebben plaats gegrepen, en nog niet tot eenig resultaat geleid hebben. Het blijkt duidelijk, dat Frankrijk het er op toelegt, om aan de zaak zoodanige wending te geven, dat de Koning op nieuw neen moet zeggen. Daardoor bereikt Belgie deszelfs doel, en wordt de schuld van de niet-afdoening der zaken wederom op de schouders onzer regering geladen."

— De regtbank van eersten aanleg te Amsterdam heeft eergisteren haar vonnis uitgesproken in de zaken van de heeren *Beukman* en *Heysinge*, opposanten bij requeste tegen het vonnis der regtbank van 29 mei 1838, waarbij de gouverneur der provincie Noordholland gemagtigd is om zich ten behoeve van den Haarlemschen spoorweg te stellen in het bezit van eenige gronden aan de opposanten toebehoorende. De regtbank heeft vooral overwogen dat er geen ingenieur, dat is een rijks ambtenaar, die den titel van ingenieur voert, heeft gezeten in de commissie, welke de te onteigenen eigenaars moet hooren, zoo als dit in de wet van 8 maart 1810 is voorgeschreven, en op dien grond het vonnis van 29 mei 1838, voor zoo ver de opposanten betreft, buiten werking gesteld, en op nieuw regt doende, verklaard dat er geene termen zijn, om den heer gouverneur te autoriseren om zich namens den staat te stellen in het bezit van de gronden van de opposanten, met condemnatie van den heer gouverneur, namens den staat, in de kosten der procedures.

— Gisteren heeft dezelfde regtbank, regt doende in zaken van koophandel, uitspraak gedaan in de meermalen genoemde zaak der *Ardoins*, en heeft dezelve aan den eischer den tegen de gedaagden genomen eisch ontzegd.

— Bij de dezer dagen te Spa gehouden wedren, heeft een paard uit de stoeterij van den heer baron van Heeckeren van Enghuizen, met name *Wed Day*, den grooten prijs van 4000 franken gewonnen. Dit is de derde prijs welke de paarden van den heer *van Heeckeren* gedurende dezen zomer behaald hebben.

— Te Londen heeft men berigten uit Kanada ontvangen tot het begin der vorige maand, op welk tijdstip alles daar rustig was. Niettemin was de bevelhebber der britsche troepen voornemens, om de westelijke forten te doen herstellen en versterken, uit vrees dat de aan gene zijde der rivier verzamelde [illegible] aan dien kant eenen inval in de kolonie mogten beproeven. Naar men verzekerde, zou lord *Durham* uit Londen stellige last ontvangen hebben om het doodvonnis aan *Sutherland* en *Theller* te voltrekken.

— Nog heeft men uit New-York in Engeland het berigt ontvangen dat er in de Havana een militair komplot was ontdekt geworden, hetwelk ten doel schijnt gehad te hebben om het eiland aan de karlistische partij in handen te spelen. De bezetting van het kasteel van Moro, die begonnen was, met hare officieren aan het hoofd, tegen het bewind de wapens op te vatten, is in dit fort door de koninklijke troepen ingesloten geworden en met dezelven in gevecht geraakt, ten gevolge waarvan 80 muitelingen zouden gevangen genomen en gefusilleerd zijn geworden; terwijl nog een gelijk getal zich in verzekerde bewaring bevond. De kloekheid des generaals *Espeleta* had spoedig een einde aan deze ongeregeldheden gemaakt.

Bij een besluit van vorst *Leopold*, den 1sten dezer te Ostende genomen, is bepaald geworden, dat er voortaan slechts een hoofddirecteur voor de ijzeren spoorwegen, onder het onmiddellijk toezigt van den minister zal zijn, en is tot die betrekking benoemd geworden, de secretaris-generaal bij het ministerie van openbare werken *J. B. Masui*. Door de benoeming van een verantwoordelijken chef over de spoorwegen wil men in Belgie, dat er thans meer orde en regelmatigheid in de dienst zal komen.

Bij een besluit van dezelfde dagteekening is de hoofd-ingenieur der tweede klasse *P. Simons*, tot hoofd-ingenieur der eerste, en de ingenieur der eerste klasse *H. N. Groetaers* tot hoofd-ingenieur der tweede klasse benoemd.

— Ter Antwerpsche beurs van gisteren (12 *September*) waren genoteerd: Belg. 101⅞; O. Met. 106½; Sp. *Ardoin* 18¼,⅛; Nap. r. 93½; Rom. L. 101¼; Certif. te Antw. 106⅝; Bras. 8r. — Wissel op Amst. en Rott. ½ pCt. vert. pap. ⅜ pCt verl. [illegible]

, Heden beviel van eene *DOGHTER*, A. B. J. FAES, Echtgenoot van

BREDA, Mr. C. A. FLOOREN.

11. September 1838.

, Heden beviel voorspoedig van een *ZOON*, Vrouwe A. M. A. DU TOY, geliefde Echtgenoot van

J. H. VAN DER DUSSEN.

BERGEN-OP-ZOOM,
den 11. September 1838.

Te BREDA, bij BROESE EN COMP. Boekdrukkers en Boekverkoopers.